

**Коментар ЕГО «Зелений Світ»
щодо виконання Тернопільською обласною радою власних рішень з питань
планів будівництва каскаду ГЕС на Дністрі**

31 січня 2017 року на офіційному веб-порталі Тернопільської обласної ради було розміщено заяву першого заступника голови ради Василя Деревляного, у якій міститься заклик до громадських активістів не розповсюджувати інформації щодо невиконання власних рішень з питань планів будівництва каскаду ГЕС на Дністрі обласною радою. За його оцінкою поширена інформація не відповідає дійсності і є неправдивою.

Тож реальна ситуація вочевидь вимагає прояснення.

Як відомо, Тернопільська обласна рада на двох своїх пленарних засіданнях II сесії - 4 січня та 3 березня 2016 року розглядала питання про плани ПАТ «Укргідроенерго» спорудити каскад з шести ГЕС на Дністрі в межах Тернопільської області. Обидва засідання обласної ради супроводжувалися акціями громадянського протесту - з вимогами підтримати рішення Івано-Франківської обласної ради з даного питання, тобто заборонити будь-яке проектування та будівництво Дністровського каскаду ГЕС та повідомити про це Уряд.

Такі пропозиції висловлювали усі представники громадських природоохоронних організацій, наукових закладів, яким було надано слово у процесі обговорення, а також окремі депутати обласної ради. За оцінкою представників природоохоронної та наукової громадськості, плани будівництва каскаду ГЕС на Дністрі є протизаконними: їх на той час не було передбачено жодною державною програмою розвитку енергетики, вони не узгоджуються з існуванням Національного природного парку «Дністровський каньйон», створеного Указом Президента України від 02.02.2010 року, який входить до складу природно-заповідного фонду України, охороняється як національне надбання, щодо якого встановлено особливий режим охорони, відтворення та використання.

Але керівництвом обласної ради тоді було запропоновано не приймати відразу категоричного рішення про заборону будівництва ГЕС, натомість досконало вивчити питання, щоб підсилити своє рішення науковими та правовими аргументами для представлення Урядові.

З цією метою було створено тимчасову комісію Тернопільської обласної ради, до якої увійшли депутати, науковці та представники громадськості. На пропозицію комісії Інститутом екології Карпат НАНУ було розроблено окремий «Екологічний висновок щодо доцільності проектування і можливості будівництва каскаду ГЕС на Дністрі», затверджений Західним науковим центром НАН і МОН України, експертні висновки природничих кафедр ТНПУ ім. В. Гнатюка тощо. ЕГО «Зелений Світ» також надав комісії власну «Позицію стосовно планів ПАТ «Укргідроенерго» збудувати каскад ГЕС на Дністрі».

Доповідь тимчасової комісії було заслухано на пленарному засіданні обласної ради 3 березня 2016 року. Базуючись на висновках комісії, обласна рада ухвалила три ключових пункти свого рішення (цитуються):

- «Заборонити будівництво каскаду гідроелектростанцій з водосховищами на верхньому Дністрі на території Тернопільської області» (п. 1 рішення).
- «Рекомендувати районним, міським, селищним, сільським радам, на території яких планується будівництво об'єктів гідроенергетики (гідроелектростанцій) утриматися від погоджень питання про розміщення об'єктів гідроенергетики (гідроелектростанцій) уздовж річки Дністер на територіях відповідних місцевих рад» (п. 4).
- «Звернутися до Кабінету міністрів України про відмову від реалізації намірів проектування та будівництва каскаду гідроелектростанцій з водосховищами на верхньому Дністрі» (п. 6).

Згодом керівництво Тернопільської обласної ради надіслало до Кабінету міністрів України копію рішення ради від 3 березня разом із листом-зверненням від 21.03.2016 року № 06-379 «Про питання будівництва каскаду гідроелектростанцій з водосховищами на верхньому Дністрі у межах Тернопільської області». Згаданий лист-звернення не містить пропозиції про відмову від реалізації намірів проектування та будівництва каскаду ГЕС. Натомість у ньому зазначено наступне (цит.): *«зважаючи на звернення ряду територіальних громад, Тернопільська обласна рада, для зняття соціальної напруги у територіальних громадах Тернопільської області, просить провести громадські слухання з питань, що стосуються реалізації проекту «Будівництво каскаду ГЕС на верхньому Дністрі...».*

Незрозумілим є походження та логіка (після рішення про заборону) звернення Тернопільської обласної ради до Уряду з пропозицією «провести громадські слухання з питань, що стосуються реалізації проекту «Будівництво каскаду ГЕС на верхньому Дністрі...». Як вдалося встановити згодом, жодних письмових звернень «ряду територіальних громад» з даного питання обласна рада не отримувала.

Потребує також уточнення питання про виконання керівництвом обласної ради п. 4 рішення, а саме: чи було надіслано рекомендації утриматися від відповідних погоджень районним, міським, селищним, сільським радам, на території яких планується будівництво ГЕС?

Підсумовуючи наявну інформацію, можна констатувати наступне: аргументи та висновки, напрацьовані тимчасовою контрольною комісією Тернопільської обласної ради, «Екологічний висновок щодо доцільності проектування і можливості будівництва каскаду ГЕС на Дністрі», затверджений Західним науковим центром НАН і МОН України, експертні висновки природничих кафедр ТНПУ ім. В. Гнатюка не було представлено Урядові для прийняття відповідних рішень про відмову від проектування Дністровського каскаду ГЕС.

Жодного звернення Тернопільської обласної ради до Кабінету міністрів України із всебічно аргументованою пропозицією «про відмову від реалізації намірів проектування та будівництва каскаду гідроелектростанцій з

водосховищами на верхньому Дністрі», як то було встановлено п. 6 рішення сесії, надіслано не було.

Найвагомішим наслідком того, що Уряд України не було поінформовано про аргументи і висновки, напрацьовані тимчасовою контрольною комісією Тернопільської обласної ради та залученими до її роботи авторитетними науковими закладами, стало затвердження Кабінетом міністрів 13 липня 2016 року «Програми розвитку гідроенергетики України до 2026 року», яка передбачає будівництво на Дністрі каскаду з шести ГЕС.